

Héraðsdómur Norðurlands eystra

Dómur 28. júní 2019

Mál nr. S-182/2018:

Héraðssaksóknari

Kolbrún Benediktsdóttir

gegn

X

Bjarni Hauksson

Auður Hörn Freysdóttir f.h. réttargæslumaður brotaþola

Dómur

Mál þetta sem var dómtekið föstudaginn 17. maí sl. er höfðað með ákæru Héraðssaksóknara 25. október 2018 á hendur X, kennitala 000000-0000, [...], [...],

„fyrir nauðgun, með því að hafa að morgni sunnudagsins 3. september 2017, að [...], [...], haft samræði og önnur kynferðismök við Y, kennitala 000000-0000, án hennar samþykkis, en ákærði stakk fingri í leggöng stúlkunnar og setti getnaðarlim sinn inn í leggöng hennar aftan frá, þar sem stúlkan lá sofandi í rúmi í svefnherbergi en hún vaknaði við háttsemi ákærða og þorði ekki að bregðast við, og þannig notfærði ákærði sér að Y gat ekki spornað við verknaðinum þar sem hún var sofandi og sökum svefndrunga og ölvunar.“

Er háttsemin í ákæru talin varða við 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og þess krafist að ákærði verði dæmdur til refsingar og til greiðslu alls sakarkostnaðar.

Í málinu gerir Y, kt. 000000-0000, þá kröfu að ákærði verði dæmdur til að greiða henni miskabætur að fjárhæð kr. 1.800.000 ásamt vöxtum samkvæmt 8. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 3. september 2017 til 6. mars 2018, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. sömu laga, frá þeim degi til greiðsludags. Þá er gerð krafa um hæfilega þóknun til skipaðs réttargæslumanns vegna meðferðar málsins.

Ákærði krefst aðallega sýknu, en til vara vægustu refsingar sem lög leyfa. Hann krefst þess aðallega að bótakröfu verði vísað frá dómi en til vara að hún verði lækkuð. Loks krefst ákærði að sakarkostnaður greiðist úr ríkissjóði þar með talin hæfileg málsvarnarlaun til handa skipuðum verjanda.

Málavextir eru þeir að ákærði var gestkomandi á heimili A og hafði gíst þar tvær nætur. B og C voru þar einnig gestkomandi í umrætt sinn. Laugardaginn 2. september 2017 fóru ákærði, A og B og C út að skemmta sér. Munu ákærði og A hafa neytt talsverðs áfengis. A hitti brotþola á skemmtistaðnum og fór hún með honum heim til hans um það leyti sem skemmtistaðurinn lokaði aðfaranótt sunnudagsins 3. september 2017, sem mun hafa verið um þrjú leytið um nóttina. Boðið var til samkvæmis heima hjá A og munu einhverjir hafa komið þangað þó óljóst sé hverjir eða hve margir. Liggur fyrir að A og brotþoli fóru inn í svefnherbergi A, stunduðu þar kynlíf og sofnuðu þar. Rúmið sem um ræðir er tvíbreitt og liggur fyrir að A lá þeim megin í rúminu sem fjær eru dyrum herbergisins en brotþoli lá nær dyrunum.

Ákærði kveðst hafa talið sig eiga að gista í umræddu herbergi og hafa farið þangað inn, án þess að gera sér grein fyrir að A og brotþoli voru þar fyrir. Kvaðst ákærði hafa verið verulega drukkinn og hafa reynt að klæða sig úr fötunum en hafi ekki náð að fara úr öðru en síðbuxum sínum. Hann hafi þá lagst fyrir í rúminu þeim megin sem snúið hafi að dyrum herbergisins og taldi að líklega hefði hann sofnað þar. Hann hafi síðar orðið var við að einhver hafi verið í rúminu með honum sem hafi verið að bylta sér eitthvað og við það hafi hann vaknað og farið úr rúminu. Þá kvaðst hann fyrst hafa tekið eftir að A var ekki einn í rúminu. Ákærði kvaðst þá hafa farið út úr herberginu enda hafi þetta verið frekar óþægilegar aðstæður. Hann hafi stuttu síðar komið aftur inn í herbergið til að ná í eitthvað, hleðslutæki að því er hann minnti, en allt dót hans hafi verið í umræddu herbergi. Hann hafi svo lagst að nýju til svefns í öðru herbergi eftir að hafa kastað af sér vatni. Lögregla hafi svo komið og handtekið hann síðar um morguninn.

Brotþoli bar um það fyrir dómi að hún hafi farið heim til A í samkvæmi og hafi þau síðan farið inn í herbergi hans og stundað þar kynlíf. Hún hafi sofnað nakin við hlið A. Síðar hafi hún vaknað við það að maður hafi verið að strjúka á henni kynfærin og sleikja þau. Hafi hún fyrst talið að þetta væri A en þegar hún hafi opnað augun hafi A verið sofandi við hlið hennar. Þá hafi hún áttað sig á að þetta var annar maður og fljótlega þekkt hann sem X, ákærða í málinu. Hún hafi frosið og ekki geta brugðist við þessu en hafi reynt að vekja A með því að ýta við honum. Henni hafi fundist hún ekki geta gert neitt gagnvart ákærða sem hafi verið mun eldri heldur en hún. Hún kvað ákærða hafa reynt að koma limnum inn í leggöng hennar en var ekki viss um hvort það hafi tekist hjá honum. Að minnsta kosti hafi hann ekki getað komið limnum inn þannig að hann hafi getað stundað samfarir. Í málinu kemur fram við skýrslugjöf brotþola hjá lögreglu að hún hafi lýst því að ákærði hafi sett fingur í leggöng hennar en nánar aðspurð um þetta kvaðst hún ekki muna það nú hvort svo hefði verið. Hún kvað A hafa rumskað og að hann hafi sagt ákærða að fara fram til að segja fólki að fara úr samkvæminu. Ákærði hafi farið og hún hafi ekki séð hann aftur. Hún hafi þegar

klætt sig og hafi reynt að segja A frá því sem gerst hefði en hún hafi talið að hann hafi ekki meðtekið það sem hún sagði.

Brotapoli hélt þá út úr húsinu og hringdi í D sinn og einnig E. Hún leitaði í kjölfarið til lögreglu og fór á neyðarmóttöku á Akureyri þar sem hún gekkst undir rannsókn. Lögregla fór í kjölfarið að heimili A, fann ákærða þar og færði á lögreglustöð þar sem hann gekkst undir réttarlæknisfræðilega skoðun. Tekið var stroksýni undan forhúð hans en einnig voru tekin sýni úr innanverðum nærbuxum hans. Allt var þetta sent í DNA greiningu. Niðurstaða varð sú að úr sýnum innan af framhlið nærbuxna fannst DNA snið ákærða og brotapola þannig að ekki varð um villst. Sýni sem tekið var undan forhúð ákærða var ekki eins afdráttarlaust, en þar fannst DNA snið sem talið var vera úr brotapola en sýnið sýndi ekki eins afdráttarlausu niðurstöðu og sýni úr framhlið nærbuxna hans, en þó þannig að meiri líkur en minni töldust til þess að sýnið kæmi frá brotapola.

Í málinu liggur fyrir vottorð sálfræðings þar sem fram kemur meðal annars að brotapoli sýni skýr einkenni áfallastreituröskunar vegna umrædds atburðar. Þá lýsti sálfræðingurinn því fyrir dómi að þar sem brotapoli hefði áður orðið fyrir alvarlegum áföllum hafi við meðferð hennar verið beitt svokallaðri mismunagreiningu til að skera úr um hvort afleiðingar þær sem hún nú upplifi væri að rekja til þessa atburðar sem fjallað er um í málinu. Kvað sálfræðingurinn að niðurstaða hafi eindregið verið að áfallastreituröskun brotapola megi rekja til þess atburðar sem fjallað er um í máli þessu.

II

Málsvörn ákærða byggir á því að verknaðarlýsingu í ákæru beri ekki saman við lýsingu brotapola. Þá telur hann einnig að annmarkar hafi verið á rannsókn málsins, sem m.a. hafi falist í því að ákærði hafi verið drukkinn við fyrstu yfirheyrslu í málinu og yfirheyrslan hafi farið fram án þess að verjandi væri viðstaddur. Einnig telur ákærði rannsókn málsins ábótavant þar sem ekki hafi verið leitast við að finna og tala við þau vitni sem hugsanlega hafi verið í umræddu samkvæmi. Þá telur ákærði að DNA próf séu ekki afgerandi og niðurstöður geti skýrst af því að hann hafi snert brotapola og síðan lim sinn er hann kastaði af sér vatni.

III

Í bótakröfu brotapola er fjárkrafa hennar studd við 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Vísað er til þess að brotið hafi haft alvarleg áhrif á brotapola og miski hennar því verulegur. Kveður brotapoli að fjárkrafan sé í samræmi við þær miskabætur sem dæmdar hafi verið í sambærilegum málum. Eftir þennan atburð hafi brotapoli fundið fyrir mikilli vanlíðan. Hafi hún átt í ýmsum erfiðleikum fyrr sem þetta atvik ýfi upp og geri líðan hennar verri. Sé alls óljóst hvernig henni muni ganga að vinna úr þessari

erfiðu lífsreynslu og andlega áfalli sem hún hafi orðið fyrir en hún hafi leitað sér sérfræðiaðstoðar í því skyni. Einnig er bent á að brotavilji ákærða hafi verið einbeittur og mikill aðstöðumunur milli hans og brotþola en ákærði sé 39 ára gamall en brotþoli 18 ára. Hann hafi nýtt sér aldursmun og líkamlega yfirburði og varnarleysi hennar, þar sem hún hafi verið rænulítill sökum ölvunar og syfju og hafi hún ekki með nokkru móti getað spornað við brotinu. Kynferðisbrot séu almennt til þess fallin að valda brotþola miska og séu afleiðingar oft að koma fram á löngum tíma og geti haft áhrif á samskipti við aðra og lýst sér í erfiðleikum með að treysta öðru fólki. Brot ákærða sé ólöglegt meingerð gegn frelsi, friði, æru og persónu brotþola í skilningi b. liðar 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993.

IV

Eins og fyrr greinir telur ákærði ágalla vera á rannsókn máls þessa og rekur þá í greinargerð sinni. Hvað sem þeim athugasemdum líður fór fram sönnunarfærsla hér fyrir dómi og ákærði naut aðstoðar verjanda. Eru að mati dómsins engin rök til að telja hina umræddu ætluðu ágalla á rannsókn geta haft áhrif á niðurstöðu málsins nú.

Ákærði í máli þessu hefur lýst því að hann hafi lagst upp í rúm þar sem brotþoli var fyrir en hann hafi ekki haft við hana kynferðismök. Hann hafi farið úr buxum sínum áður en hann lagðist upp í rúmið en verið í nærbuxum.

Lýsing brotþola í skýrslu hér fyrir dómi þykir samræmast verknaðarlýsingu í ákæru utan að brotþoli er nú ekki viss um að ákærði hafi stungið fingri inn í leggöng hennar. Til stuðnings framburði brotþola liggur fyrir í málinu niðurstaða rannsókna á lífsýnum teknum af lim ákærða og innanverðum nærbuxum hans. Er það mat dómsins að þegar á grundvelli framangreindra sönnunargagna hafi ákæruvaldinu tekist sönnun þess að ákærði hafi umrætt sinn sett lim sinn inn í leggöng brotþola eins og greinir í ákæru. Þá þykir liggja ljóst fyrir að ákærði gat ekki með nokkru móti gengið út frá því að brotþoli væri samþykkt þeim kynmökum sem hann þannig stofnaði til, enda var hún sofandi er ákærði hóf að brjóta gegn henni. Er framburður ákærða í ósamræmi við fyrrnefnd sönnunargögn og hugleiðingar verjanda hans um hvernig umrætt erfðafni hefði getað ratað innanvert á nærbuxur hans ekki þess eðlis að þær teljist draga úr líkindum þess, svo neinu varði, að telja niðurstöðu DNA rannsóknar styðja með fullnægjandi hætti við fullyrðingar brotþola í málinu. Verður ákærði því sakfelldur fyrir það brot sem honum er gefið að sök í ákæru, utan að ekki verður fallist á þann þátt atvikalýsingar sem kveður á um að hann hafi stungið fingri í leggöng brotþola. Á hinn bóginn breytir síðastnefnt atriði engu um að ákærði gerðist sekur um alvarlegt kynferðisbrot gagnvart ungri konu sem hann hafi engin kynni haft af áður og lá sofandi og nakin í rúmi A. Er brot hans með réttu heimfært í ákæruskjali til 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Ákærða hefur ekki verið refsað áður svo kunnugt sé. Við refsíákvörðun er litið til þess að brot ákærða er alvarlegt og beinist gegn mikilvægum hagsmunum brotþola. Ákærði á sér engar málsbætur að mati dómsins. Með hliðsjón af framangreindu þykir refsing hans nú hæfilega ákveðin fangelsi í tvö ár.

Þá verður ákærði, með vísan til 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 dæmdur til að greiða brotþola, Y, miskabætur sem þykja hæfilega ákveðnar 1.500.000 krónur með vöxtum og dráttarvöxtum eins og nánar greinir í dómsorði.

Ákærði greiði sakarkostnað að fjárhæð 2.574.474 krónur. Eru það málsvarnarlaun skipaðs verjanda hans, Bjarna Haukssonar lögmanns, að fjárhæð 1.590.080 krónur, með virðisaukaskatti, auk ferðakostnaðar verjandans að fjárhæð 39.465 krónur og þóknun til skipaðs réttargæslumanns brotþola, Auðar Harnar Freysdóttur lögmanns, að fjárhæð 662.005 krónur, með virðisaukaskatti og útlagðan sakarkostnað ákæruvalds að fjárhæð 282.924 krónur.

Halldór Björnsson héraðsdómari kveður upp dóm þennan kl. 15.30 föstudaginn 28. júní 2019 í dómsal A, Hafnarstræti 107, 4. hæð, Akureyri. Fyrir dómsuppsögu var gætt ákvæða 1. mgr. 184 gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála, en dómsuppsaga hefur tafist vegna embættisanna dómara.

D Ó M S O R Ð :

Ákærði, X, sæti fangelsi, í tvö ár.

Ákærði greiði sakarkostnað að fjárhæð 2.574.474, sem eru málsvarnarlaun skipaðs verjanda ákærða, Bjarna Haukssonar lögmanns, að fjárhæð 1.590.080 krónur að meðtöldum virðisaukaskatti, ásamt ferðakostnaði verjandans að fjárhæð 39.465, þóknun skipaðs réttargæslumanns brotþola, Auðar Harnar Freysdóttur lögmanns, að fjárhæð 662.005 krónur að meðtöldum virðisaukaskatti og útlagður sakarkostnaður ákæruvalds að fjárhæð 282.924.

Ákærði greiði Y, 1.500.000 krónur með vöxtum samkvæmt 1. mgr. 8. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 3. september 2017 til 6. mars 2018, en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. sömu laga frá þeim degi til greiðsludags.